

Universitatea Babeș–Bolyai, Cluj–Napoca
Facultatea de Studii Europene
Anul universitar 2010-2011
Semestrul VI

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Aspecte Comparative ale Totalitarismului (Partea II: Stalinism).

Codul: HES3221

Numărul de credite:

Locul de desfășurare: Facultatea de Studii Europene

Programarea în orar a activităților: 2 curs , 1 ora seminar pe saptamana

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: Profesor Universitar Doctor Michael Șafir (curs),

Asistent Doctorand Laura Herta (seminar)

Informații de contact:

adresă e-mail : shafirm@euro.ubbcluj.ro, raluca@euro.ubbcluj.ro

telefon : 0722218904 ; 0742169906

Ore de audiență: se stabilesc prin e-mail cu titularul cursului.

III

Descrierea disciplinei:

Cursul isi propune sa abordeze analiza conceptului de totalitarism, evolutia acestuia si modalitatea in care el reflecta realitatile din statele incluse in aceasta categorie. Partea cursului predata in al doilea semestru se va referi in mod special la Stalinism si regimurile staliniste din Europa Centrala si de East, in clusiv România.fascismul italian si la Nazism, dar si la alte miscari de natura fascista, inclusiv Garda de Fier in Romania. **Se recomanda studentilor sa audieze si partea I a cursului, predata in semestrul I, unde sunt abordate aspectele totalitarismului caracteristice nazismului si fascismului.. Aceasta recomandare nu este insa obligatorie.** Printre principalele problema abordate in cursul predat in semestrul II se enumera:

1. Analiza lucrarilor clasice despre totalitarism (Hannah Arendt, Carl Friedrich si Zbigniew Brzezinski) in lumina cercetarilor istorice si sociale publicate dupa aparitia acestora;
2. Originile rusesti ale totalitarismului sovietic
3. Originile ideologice ale totalitarismului sovietic
4. Infailibilitatea partinica
5. Teroarea ca forma esentiala a totalitarismului sovietic;
6. Holocaust
7. Gulag;
8. Holocaust si Gulag
9. “Tentatia totalitara” in occident;
10. Disidenta.
11. Totalitarismul in Europa Centrala si de Est

12. Totalitarisme in Romania
13. Evolutii in Europa Centrala si de Est
14. Evaluarea cursului

IV.a Bibliografia obligatorie (toate lucrarile sunt disponibile la Biblioteca de Studii Europene).

- Alexander, James, *Political Culture in Post-Communist Russia: Formlessness and Recreation in a Traumatic Transition* (London, Macmillan, 2000).
- Arendt, H., *Originile totalitarismului* (București, Humanitas, 2006).
- Berdiaev, N. *Originile și sensul comunismului rus* (Cluj-Napoca, Dacia, 1999).
- Franland, M., *Khrushchev*, (Harmondsworth, Penguin, 1966).
- Friedrich, Carl J., Brzezinski, Z., *Totalitarian Dictatorship and Autocracy* (New York, Praeger, 1989).
- Friedrich, C., Curtis M., Barber, B. R., *Totalitarianism in Perspective: Three Views* (New York, Praeger, 1989)
- Gleason, A., *Totalitarianism: The Inner History of the Cold War* (New York, Oxford University Press, 1995).
- Gregor, J. A., *The Faces of Janus :Marxism and Fascism in the Twentieth Century* (Yale University Press, 2000)- tr. romaneasca Editura Univers, 2002.
- Jacobs, D. (ed.), *The New Communist Manifesto and Related Documents* (New York: Harpers Torchbooks, 1965), pp. 43-158
- Jacobs, D. (ed.), *From Marx to Mao and Marchais* (New York, Longman, 1979), pp. 106-119.
- Kernshaw, I., Lewin, M., *Stalinism and Nazism: Dictatorships in Comparison* (Cambridge, Cambridge University Press, 1997).
- Marx, K., Engels, F., *Manifestul Partidului Comunist* (București, Nemira, 2006).
- Nolte, E., *Războiul civil european 1917-1945 Național-Socialism și Bolșevism* (București, Runa, 2005).
- Pauley, B., *Hitler, Stalin and Mussolini: Totalitarianism in the Twentieth Century* (Wheeling, Ill., Harlan Davidson, 2003).
- Revel, J.F., *The Totalitarian Temptation* (Harmondsworth, Penguin, 1978).
- Shafir, M., “Reconsidering ‘Totalitarianism’: Preliminary Remarks”, in *Studia Ebraica*, no.5, 2005, pp.119-140.
- Stalin, I.V., *Opere* (București, Editura PMR, 1948-1952).
- Stalin, I.V., *Problemele Leninismului* (București, Editura de stat pentru literatură politică, 1955).
- Todorov, T., *Confruntarea cu extrema. Victime și torționari în secolul XX* (București, Humanitas, 1996).
- White, S., Gardner, J., Schöpflin, G., *Communist Political Systems: An Introduction* (London, Macmillan, 1982).
- Wolton, T., *Roșu și brun: Răul secolului* (București, Academia civică, 2001).
- Zinner, P. *National Communism and Popular Revolt in Eastern Europe* (new York, Columbia University Press, 1956).
- Zizek, S. *Did Somebody Say Totalitarianism? Five Interventions in the (Mis)Use of a Notion* (London, Verso, 2002).

IVb. Alte carti recomandate (in functie de subiectul ales pentru referat).

Academia Civică, *Analele Sighet 02. Instaurarea comunismului. Între rezistență și represiune* (București, Fundația Academia Civică, 1995).

Academia Civică, *Analele Sighet 03. Anul 1946- Inceputul sfârșitului (Instituții, mentalități, evenimente)* (București, Fundația Academia civică, 1996).

Academia Civică, *Analele Sighet 05. Anul 1947-Căderea cortinei* (București, Fundația Academia civică, 1997).

Academia Civică, *Analele Sighet 06; Anul 1948-Instituționalizarea comunismului* (București, Fundația Academia civică, 1998).

Academia Civică, *Analele Sighet 07. Anii 1949-1953. Mecanisme terorice* (București, Fundația Academia Civică, 1999).

Academia Civică, *Analele Sighet 08. Anii 1954-1960. Fluxurile și refluxurile stalinismului* (București, Fundația Academia Civică, , 2000).

Adelman, J. (ed.), *Terror and Communist Politics* (Boulder, Westview, 1984).

Allensworth, W., *The Russian Question: Nationalism, Modernization and Post-Communist Russia* (Lanham, Rowman& Littlefield, 1998).

Antoși, S., Tismăneabu, V. (eds.), *De la utopie la istorie. Revoluțiile din 1989 și urmările lor* (București, Editura Curtea Veche, 2006)

Appelbaum, A., *Gulag: A History* (New York, Anchor Books, 2003).

Banac, I. (ed.), *Eastern Europe in Revolution* (Ithaca, Cornell University Press, 1992).

Bălan, I., *Regimul concentraționar din România 1945-1964* (București, Fundația Academia Civică, , 2000).

Behr E., *Sărută mâna pe care n-o poți mușca*, (București, Humanitas, 1999).

Berend, I. T., *Central and Eastern Europe 1944-1993: Detour from the Periphery to te Periphery* (Cambridge, Cambridge University Press, 1996).

Beria, S., *Beria, My Father: Inside Stalin's Kremlin* (London, Duckworth, 2001).

Betea, L., *Alexandru Bârlădeanu despre Dej, Ceaușescu și Iliescu* (București, Editura Evenimentul românesc, 1997).

Betea, L., *Convorbiri neterminate: Corneliu Mănescu în dialig cu Lavinia Betea* (Iași, Polirom, 2001).

Betea, L., *Lucrețiu Pătrășcanu: Moartea unui lider communist* (bucurești, Humanitas, 2001).

Betea, L., *Maurer și lumea de ieri. Mărturii despre stalinizarea României* (Arad, Fundația Ion Slavici, 1995).

Betea, L., *Mentalități și remanențe comuniste* (București, Nemira, 2005).

Betea, L., *Psihologie politică: Individ, lider, mulțime în regimul communist* (Iași, Politom, 2001).

Beyme, K. v., *Transition to Democracy in Eastern Europe* (London, Macmillan, 1996).

Besancon, A., *Originile intelectuale ale leninismului* (București, Humnitas, 1993).

Bialer, S., *Stalin's Successors: Leadership, Stabily and Change in the Soviet Union* (Cambridge, Cambridge University Press, 1982,

Billington, J., *The Face of Russia: Anguish, Aspiration and Achievement in Russian Culture* (New York, TV Books, 1999).

Blum, J., *Lord and Peasant in Russia: From the Ninth to the Nineteenth Century* (Princeton, Princeton University Press, 1972).

Boffa, G., *The Stalin Phenomenon* (Ithaca, Cornel University Press, 1992).

Boia, L., *Două secole de mitologie națională* (București, Humanitas, 1999).

Boia, L., *Istorie și mit în conștiința românească* (București, Humanitas, 1997).

- Boia, L., *Jocurile cu trecutul: Istoria între adevăr și ficțiune* (București, Humanitas, 1998).
- Boia, L. (ed.), *Miturile comunismului românesc* (București, Nemira, 1998).
- Boia, L., *Mitologia și înțelesurile a comunismului* (București, Humanitas, 2005).
- Boldur-Lăvescu, Gh., *Genocidul communist în România* (București, Editura Albatros, 1992, 1994, 1998), 3 vols.
- Brown, A. (ed.), *The Demise of Marxism-Leninism in Russia* (London, Palgrave, 2004).
- Brown, A. *Romanian Foreign Policy since 1965: The Political and Military Limits of Autonomy* (New York, Praeger, 1978).
- Brown, A., *The Gorbachev Factor* (Oxford, Oxford University Press, 1997).
- Brown, A., Gray J. (eds), *Political Culture and Political Change in Communist States* (London, Macmillan, 1977).
- Brown, A., Kaser, M. (eds.), *The Soviet Union Since the Fall of Khrushchev* (New York, The Free Press, 1975).
- Brown, J.F., *The Grooves of Change: Eastern Europe at the Turn of the Millennium* (Durham, Duke University Press, 2001).
- Brown, J. F., *Hopes and Shadows: Eastern Europe after Communism* (Durham, Duke University Press, 1994)
- Brown, J. F., *Surge to Freedom: The End of Communist Rule in Eastern Europe* (Durham, Duke University Press, 1991).
- Brzezinski, Z., *The Soviet Bloc: Unity and Conflict* (Harvard, Harvard University Press, 1971).
- Bullock, A., *Hitler and Stalin: Parallel Lives* (New York, Vintage Books, 1993).
- Bukovski, V., *Judecată la Moscova* (București, Albatros, 1995).
- Bukovski, V., *Judecată la Moscova* (București, Albatros, 1995).
- Buzatu, G., Chirișoiu, M. (coord.), *Agresiunea comunismului în România. Documente din arhivele secrete 1944-1989* (București, Editura Paideia).
- Cătănuș, D., Chiper, I., *Cazul Ștefan Foriș* (București, Editura Vremea, 2001).
- Cătănuș, D., Roske, O., *Colectivizarea agriculturii în România. Dimensiunea politică*, Vol. I (București, Institutul Național Pentru Studierea Totalitarismului, 2000)/
- Câmpeanu, P., *Ceaușescu, anii numărătorii inverse* (Iași, Polirom, 2002)
- Cernat, P. Manolescu, I., Mitchievici, A., Stanomir, I., *Exporări în comunismul românesc*, 2 vols., (Iași, Polirom, 2004, 2005).
- Cernat, P. Manolescu, I., Mitchievici, A., Stanomir, I., *În căutarea comunismului pierdut* (Pitești, Editura Paralela 45, 2001).
- Cesereanu, R. (coord.), *Comunism și represiune în România: Istoria tematică a unui fratricid național* (Iași, Polirom, 2000).
- Cesereanu, R., *Decembrie '89: Deconstrucția unei revoluții* (Iași, Polirom, 2004).
- Cesereanu, R., *Imaginarul violent al românilor* (București, Humanitas, 2003).
- Cesereanu, R., *Gulagul în conștiința românească* (Iași, Polirom, 2005).
- Cesereanu, R. (coord.), *T(z)ara noastră. Stereotipii și prejudecăți* (București, Institutul cultural român, 2006).
- Chelaru, R., *Culpe care nu se uită: Convorbiri cu Cornel Burtică* (București, Editura Curtea veche, 2001).
- Chiper, I., Constantiniu, F., Pop, A., *Sovietizarea României: Precepții anglo-americe* (București, Editura Iconica, 1993).

- Chirot, D., *Modern Tyrants: The Power and Prevalence of Evil in Our Age* (New York, Free Press, 1994).
- Cioroianu, A., *Focul ascuns în piatră: Despre istorie, memorie și alte vanități contemporane* (Iași, Polirom, 2002).
- Cioroianu, A., *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc* (Editura Curtea Veche, 2005).
- Ciuceanu, R., Roske, O., Trocontă, C., *Începuturile mișcării de rezistență în România* (București, Institutul Național Pentru Studierea Totalitarismului, 1998, 2001), 2 vls.
- Chivu, C., Albu, M., *Dosarele securității. Studii de caz* (Iași, Polirom, 2007).
- Chumanenko, T., *Church and State in Soviet Russia: Russian Orthodoxy from World War II to the Khrushchev Era* (Armonk, M. E. Sharpe, 2002).
- Ciucă, M. D., *Procesul lui Iuliu Maniu. Documentele procesului conducătorilor Partidului Național Țărănesc*, (București, Editura Saeculum I. O., 2001), 4 vls.
- Colăescu, S. et al. *Memorialul ororii. Documente ale procesului reeducării din închisorile Pitești, Gherla* (București, Editura Vremea, 1995).
- Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, *Raport final*, http://www.presidency.ro/static/ordine/RAPORT_FINAL_CADCR.pdf
- Conquest, R. (ed.) *The Last Empire: Nationality and the Soviet Future* (Stanford, Hoover Institution, 1986).
- Conquest, R., *Marea teroare*, (București, Humanitas, 2004).
- Conquest, R., *The Nation Killers* (London, Sphere Books, 1972).
- Conquest, R., *Power and Politics in the USSR: The Struggle for Stalin's Succession 1945-1960* (New York, Harper Torchbooks, 1967).
- Conquest, R., *Recolta Durerii*, (București, Humanitas, 2005).
- Conquest, R., *Reflections on a Ravaged Century* (New York, W.W. Norton, 2001).
- Conquest, R., *Stalin: Breaker of Nations* (New York, Viking, 1991).
- Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității, *"Bande, bandiți și eroi": Grupurile de rezistență și Securitatea (1948-1968)* (București, Editura enciclopedică, 2003).
- Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității, *Membrii C.C. al P.C.R. (1945-1989). Dicționar* (București, Editura enciclopedică, 2004).
- Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității, *Pseudomemoriile unui general de Securitate* (București, Humanitas, 2007).
- Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității, *Dosarul Ana Pauker* (București, Nemira, 2006), 2 vls., coord. Silviu B. Moldovan.
- Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității, *Intelectuali români în arhivele Securității*, (București, Nemira, 2006).
- Constante, Lena, *Evadarea imposibilă* (București, Editura Fundației culturale române, 1993).
- Constante, Lena, *Evadarea tăcută* (București, Humanitas, 1992).
- Constantiniu, F., *De la Răutu și Roller la Mușat și Ardeleanu* (București, Editura enciclopedică, 2007).
- Cosma, N., *Cupola. Securitatea văzută din interior. Pagini de memorii* (București, Editura Globus, 1994).
- Cosma, N., *Securitatea. Poliția politică, dosare, informatory* (București, Editura Globus, 1998).
- Courtois, St. (et al), *Cartea neagră a comunismului: Crime, Teroare, Represiune* (București, Humanitas).

- Cristian, Vasile, *Istoria bisericii Greco-Catolice sub regimul comunist, 1949-1989* (Iasi, Polirom, 2003).
- Davies, S., Harries, J., *Stalin: A New History* (Cambridge, Cambridge University Press, 2005).
- Deletant, D., *Ceaușescu și Securitatea: Constrângere și disidență în România anilor 1965-1989* (București, Humanitas, 1998)
- Deletant, D., *România sub regimul communist* (București, Fundația Academia civică, 1997).
- Deletant, D., *Teroarea comunistă în România: Gheorghiu-Dej și statul polițienesc, 1948-1965* (Iași, Polirom, 2001).
- Deletant, D., Ionescu, M. E., *Romania and the Warsaw Pact: Selected documents* (București, Editura Politeia-SNSPA, 2004).
- Delfino, M., *Lumea care s-a dus. A fost Lenin marxist?* (București, Paideia, 1999).
- Delvin, J., *Slavophiles and Commissars: Enemies of Democracy in Modern Russia* (London, Macmillan, 1994).
- D'Encausse, H. C., *Blestemul rușilor: Eseu despre asasinatul politic* (Iași, Polirom, 2000).
- Dobrinu, D., Iordachi, C., *Șărănimea și puterea. Procesul de colectivizare al României (1949-1962)* (Iași, Polirom, 2005).
- Dodder, D., *Shadows and Whispers: Power Politics Inside the Kremlin from Brezhnev to Gorbachev* (London, Harrap, 1987).
- Drachkovitch, M. (ed.), *Marxism in the Modern World* (Stanford, Stanford University Press, 1965).
- Enache, G., *Ortodoxie și putere politică în România contemporană* (București, Nemira, 2005).
- Falk, B., *The Dilemmas of Dissidence in East-Central Europe* (Budapest, Central European University Press, 2003).
- Fejtő, F., *A History of People's Democracies* (Harmondsworth, Penguin, 1974)
- Fischer, M. E., *Nicolae Ceaușescu. A Study in Political Leadership* (Boulder, Lynne Rienner, 1989).
- Fitzpatrick, S., *Everyday Stalinism: Ordinary Life in Extraordinary Times* (Oxford, Oxford University Press, 1999).
- Frank, N., *O înfrângere în victorie. Cum a devenit România, din Regat, Republică Populară* (București, Editura Cartea românească, 1992).
- Furet, F., *Trecutul unei iluzii: Eseu despre idea comunistă în secolul XX*, (București, Humanitas, 1995).
- Furet, F., Nolte E., *Fascism și communism* (București, Humanitas, 2000).
- Gabanyi, A. U., *Cultul lui Ceaușescu* (Iași, Polirom, 2003).
- Gabanyi, A. U., *Revoluția neterminată* (București, Editura Fundației culturale române, 1999).
- Gallagher T., *Democrație și naționalism în România, 1989–1998*, (București, Editura All, 1999).
- Gallagher, T., *Furtul unei națiuni. România de la communism încoace* (București, Humanitas, 2004).
- Gaston Marin, Gh., *În serviciul României lui Ghdeorghiu-Dej. Însemnări din viață* (București, Editura Evenimentul românesc, 2000).
- Georgescu, A., *La început a fost sfârșitul. Dictatura roșie la București* (București, Humanitas, 1992).
- Georgescu, V., *Politică și istorie: Cazul comuniștilor români 1944-1977* (București, Humanitas, 1991).

- Georgescu, V., *România anilor '80* (München, Jon Dumitru Verlag, 1994).
- Gheorghiu, M. D., *Intelectualii în câmpul puterii. Morfologii și taiecorii sociale* (Iași, Polirom, 2007).
- Gilberg, T., *Nationalism and Communism in Romania: The Rise and Fall of Ceaușescu's Personal Dictatorship* (Boulder, Westview, 1990).
- Gillet, O., *Religie și naționalism*, (Editura Compania, București), 2001.
- Giugariu, M. (coord.), *Prigoana. Documente ale procesului C. Noica, C. Pillate, N. Steinhart, Al. Paleologu, A. Acterian, S. Al. George, Al. O. Teodoreanu* (bucurești, Editura Vreamea, 1996)
- Giugariu, M. (coord.), *Principiul bumerangului. Documente ale procesului Lucrețiu Pătrășcanu* (București, Editura Vreamea, 1996).
- Giurescu, Dinu, *Guvernarea Nicolae Rădescu* (București, Editura ALL, 1996).
- Glenny, M., *Balkans: Nationalism, War and the Great Powers, 1804-1999* (New York, Penguin Books, 2001).
- Goma, P., *Săptămâna roșie 28 iunie-3 iulie 1940* (București, Vreamea XXI, 2004).
- Gorlizki, Y., Khlevniuk, O., *Cold Peace: Stalin and the Soviet Ruling Circle 1945-1953* (Oxford, Oxford University Press, 2004).
- Gray, I., *Stalin: Man of History* (London, Abacus, 1982).
- Gruber, H., *Soviet Russia Masters the Comintern* (New York, Anchor, 1974).
- Gyorgy, A. (ed.), *Issues of World Communism* (Princeton, Van Nostrand, 1966).
- Harf, B., "Genocide, Politicide", www.cidcm.umd.edu/inscr/genocide
- Hayek, F.A., *Drumul către servitute* (București, Humanitas, 1997).
- Hayek, F.A., *Infatuarea fatală: Erorile socialismului* (București, Antet, 1998).
- Henderson, K., Robinson, N., *Post-Communist Politics: An Introduction* (London: Prentice Hall, 1997).
- Hoffmann, D. L. (ed.), *Stalinism: The Essential Readings* (Oxford, Blackwell, 2003).
- Holmes, L., *Politics in the Communist World* (Oxford, Clarendon Press, 1986).
- Holmes, L. *Post-Communism: An Introduction* (Oxford, Polity Press, 1997).
- Hossu Longhin, L., *Memoriarul durerii. O istorie care nu se învață la școală* (București, Humanitas, 2007).
- Institutul român de istorie recentă, *Despre Holocaust și comunism* (Iași, Polirom, 2003).
- Ioanid, I., *Închisoarea noastră cea de toate zilele* (București, Editura Albatros, 1991-1996), 4 vls.
- Ioanid, R., *Răscumpărarea evreilor. Istoria acordurilor secrete dintre România și Israel* (Iași, Polirom, 2005).
- Ionescu, Ghiță, *Comunismul în România* (București, Editura Litera, 1994).
- Jela, D., *Drumul Damascului. Spovedania unui fost torționar* (București, Humanitas, 2002).
- Jela, D., Tismăneanu, V., *Ungaria 1956: Revolta minților și sfârșitul mitului comunist* (București, Editura Curtea Veche, 2006).
- Jowitt, K., *New World Disorder: The Leninist Extinction* (University of California Press, 1992).
- Judt, T., *Postwar: A History of Europe Since 1945* (New York, The Penguin Press, 2005).
- Khlevniuk, O., *The History of the Gulag: From Collectivization to the Great Terror* (New Haven, Yale University Press, 2005).
- Khrushchev, N. S., *Khrushchev Remembers* (New York, Bantam Books, 1971).
- Khrushchev, N. S., *Khrushchev Remembers: The Last Testament* (London, Andre Deutsch, 1974).

- Kligman, G., *Politica duplicității* (București, Humanitas, 2000)
- Knight, A., *Beria: Stalin's First Lieutenant* (Princeton, Princeton University Press, 1993).
- Kunze, T., *Nicolae Ceaușescu: O biografie* (București, Editura Vremea, 2002).
- Laqueur, W., *The Dream That Failed; Reflections on the Soviet Union* (Oxford, Oxford University Press, 1994).
- Laqueur, W., *Stalin: The Glasnost Revelations* (London, Unwin Hyman, 1990).
- Leggett, G., *Ceka. Poliția politică a lui Lenin* (București, Humanitas, 2000).
- Levy, R., *Gloria și decăderea Anei Pauker* (Iași, Polirom, 2002).
- Liiceanu, A., *Rănilor memoriei. Nucăoara și rezistența din munți* (Iași, Polirom, 2003).
- Linz, J. J., Stepan, A., *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe* (Baltimore, The Johns Hopkins University Press, 1996).
- Litvin, A., Keep, J. *Stalinism: Russian and Western Views at the Turn of the Millennium* (London, Routledge, 2005).
- London, A., *The Confession* (New York, Ballantine Books, 1971).
- Lungu, C. M., Retegan, M. (coord.), *1956. Explozia. Percepții române, iugoslave și sovietice asupra evenimentelor din Polonia și Ungaria* (București, Editura Univers enciclopedic, 1996).
- Malia, M., *The Soviet Tragedy: A History of Socialism in Russia, 1917-1991* (New York: The Free Press, 1994).
- Malița, L. (coord), *Cenzura în teatru. Documente 1948-1989* (Cluj, Editura EFES, 2006).
- Malița L. (coord), *Viața teatrală în și după comunism* (Cluj, Editura EFES, 2006).
- Mandelstam, N., *Fără speranță* (Iași, Polirom, 2003).
- Mandelstam, N., *Speranță abandonată* (Iași, Polirom, 2005).
- Marino, A. *Libertate și cenzură în România. Începuturi* (Iași, Polirom, 2005).
- Marino, A. *Politică și cultură: Pentru o nouă cultură română* (Iași, Polirom, 1996).
- Marcou, L., *Sub Stalin și Dej. Memoriile unui om de stânga* (București, Editura Antet, 1998).
- Markham, R., *România sub jugul sovietic* (București, Fundația Academia Civică, 1996).
- Medvedev, R., *All Stalin's Men: Six Who Carried Out the Bloody Policies* (Garden City, Anchor Books, 1985).

Medvedev, R., *Despre Stalin si Stalinism: consemnări istorice*, (București, Humanitas, 1991).

Medvedev, R., *Khrushchev* (Oxford, Basil Blackwell, 1983).

Medvedev, R. *Let History Judge: The Origins and Consequences of Stalinism* (London, Spokesman Books, 1971).

Medvedev, R., Medvedev, Zh., *The Unknown Stalin: His Life, Death and Legacy* (Woodstock: The Overlook Press, 2004).

Merișca, C., *Tragedia Pitești. O cronică a "reeducării" din închisorile comuniste* (Iași, Institutul European, 1997).

Mocanu, M.R., *Cenzura comunistă* (București, Albatros, 2001).

Montefiore, S. *Stalin: The Court of the Red Czar* (London, Phoenix, 2004).

Mungiu-Pippidi, A., Althabe, G., *Secera și buldozerul: Scornicești și Nucșoara. Mecanisme de aservire a țăranului român* (Iași, Polirom, 2002).

Murgescu, B. (coord.), *Revoluția română din decembrie 1989: Istorie și memorie* (Iași, Polirom, 2007).

Nagy, Imre, *Însemnări de la Snagov* (Iași, Polirom, 2004).

Neculau, A., *Memoria pierdută: Eseuri despre psihosociologia schimbării* (Iași, Polirom, 1999).

Neculau, A. (coord.), *Viața cotidiană în comunism* (Iași, Polirom, 2004).

Niculescu-Mizil, P. *De la Comintern la comunismul național* (București, Editura Evenimentul românesc, 2001).

Niculescu-Mizil, P., *O istorie trăită* (București, Editura Democrația, Editura enciclopedică, 2002, 2003) 2 vls.

Nișescu, M., *Sub zodia proletcultismului. Dialectica puterii* (București, Humanitas, 1995).

Nove, A. (ed.), *The Stalin Phenomenon* (New York, St. Martin's Press, 1992).

Nove, A., *Stalinism and After* (London, George Allen & Unwin, 1981).

Oprea, M., *Banalitatea răului: O istorie a Securității în documente* (Iași, Polirom, 2002).

Oprea, M., *Moștenitorii securității* (București, Humanitas, 2004).

Oprea, M. (coord.), *Securității partidului* (Iași, Polirom, 2002).

Opriș, I., *Cercuri culturale disidente* (București, Editura Univers enciclopedic, 2001).

- Opriș, I., *Istoricii și Securitatea* (București, Editura enciclopedică, 2004, 2006), 2 vls.
- Ost, D., *The Deafeat of Solidarity: Anger and Politics in Postcommunist Europe* (Ithaca, Cornell University Press, 2005).
- Overy, R., *The Dictators: Hitler's Germany, Stalin's Russia* (New York., W. W. Norton, 2004).
- Pacepa, I. M., *Orizonturi roșii* (București, Editura Venus, 1992).
- Paraschiv, V., *Lupta mea pentru sindicate libere în România. Terorismul politic organizat de statul communist* (Iași, Polirom, 2005).
- Payne, R., *The Rise and Fall of Stalin* (London, Pan Books, 1965).
- Pipes, R., *Russian Conservatism and its Critics: A Study in Political Culture* (New Haven: Yale University Press, 2005).
- Pipes, R., *Scurtă istorie a revoluției ruse* (București, Humanitas, 1998).
- Popescu, D., *Am fost și cioplitor de himere* (București, Editura Expres, f.a.)
- Popescu, D. *Chronos autodevorându-se. Memorii* (București, Editura Curtea veche, 2005-2007), 5. Vls.
- Popescu, D., *Memorii transfigurate. Elefanții de porțelan. Scene și personaje în umbra cortinei de fier* (București, Editura Match, 1996).
- Preda, D., Retegan, M. (coord.), *Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste din Europa* (București, Edirura Fundației culturale române, 2000).
- Ratesh, N., *România: Revoluția încâlcită* (Pitești, Editura Paralela 45, 1999).
- Rășiu, A., *Cumplita odisee a grupului Lucrețiu Pătrășcanu. Adevăruri dureroase* (București, Editura Gestiunea, 1996).
- Rapoport, L., *Stalin's War Against the Jews: The Doctor's Plot and the Soviet Solution* (New York, The Free Press, 1990).
- Răceanu, M., *Infern '89. Povestea unui condamnat la moarte* (București, Editura Silex, 2000).
- Rădulescu-Zoner, Bușe, D., Marinescu, B., *Instaurarea totalitarismului communist în România* (București, Editura Cavallioti, 1995).
- Roske, O., (coord.), *Mecanisme represive în România. 1945-1989. Dicționar biographic* (București, Institutul Național Pentru Studiarea Totalitarismului, 2001).
- Rayfeld, D., *Stalin and His Hangmen: The Tyrant and Those Who Killed for Him* (New York, Random House, 2004).
- Ree, E. van, *The Political Thought of Joseph Stalin* (London, RoutledgeCurzon, 2002).

- Rigby, T. H., Brown, A., Reddaway, P., *Authority, Power and Policy in the USSR* (London, Macmillan, 1983).
- Rosenthal, B. C., *New Myth, New World: From Nietzsche to Stalinism* (University Park, Pennsylvania State University Press, 2002).
- Rothchild, J., Wingfield, N., *Retrun to Diversity: A Political History of East Central Europe Since World War II* (Oxford, Oxford University Press, 2000).
- Rummel, R. J., *Lethal Politics: Soviet Genocide and Mass Murder since 1917* (New Brunswick, Transaction Books, 1990).
- Sănătescu, Constantin, *Jurnal* (București, Humanitas, 1991).
- Săndulescu, □. *Decembrie '89. Lovitura de stat a confiscat revoluția română* (București, Editura Omega Press, 1996).
- Scurtu, I. (coord.), *1958. Retragerea trupelor sovietice din România. Documente* (bucurești, Editura didactică și pedagogică, 1998).
- Serviciul Român de Informații, *Cartea Albă a Securității* (București, Serviciul Român de Informații, 1994, 1995), 5 vls.
- Sfetcu, P. *13 ani în anticamera lui Dej* (București, Editura Fundației culturale române, 2000).
- Siani-Davies, P., *Revoluția română din decembrie 1989* (București, Humanitas, 2006).
- Siegelbaum, L, Sokolov, A., *Stalinism as a Way of Life*, Abridged Edition (New Haven, Yale University Press, 2004).
- Shafir, M., "Eastern Europe" in McCauley, M. (ed.), *The Soviet Union Under Gorbachev* (London, Macmillan, 1987), pp. 171-191.
- Shafir, M., "Eastern Europe" in McCauley, M. (ed.), *Khrushchev and Khrushchevism*, (London, Macmillan, 1987), pp. 156-179.
- Shafir, M. "Political Stagnation and Marxist Critique: 1968 and Beyond in Comparative East European Perspective," *British Journal of Political Science*, Vol. 14, 1984, pp. 223-243.
- Shafir, M. "Raportul Tismăneanu.Note din public și din culise" în *E Leonardo*, No. 11, 2007, <http://www.eleonardo.tk/>.
- Shafir, M., "Reactions in Eastern Europe and China" in Mastny, V. (ed.), *Soviet/East European Survey, 1987-1988* (Boulder, Westview), pp. 342-346.
- Shafir, M. "Romania" in McCauley, M., Carter, S., *Leadership and Succession in the Soviet Union, Eastern Europe and China* (London: Macmillan, 1986), pp. 114-135.

- Shafir, M. *Romania: Politics, Economics and Society: Political Stagnation and Simulated Change* (London: Frances Pinter, 1985).
- Shafir, M., "Romanian Foreign Policy Under Dej and Ceausescu" in Schöpflin, G. (ed.), *The Soviet Union and Europe* (London, Muller, Blond & White, 1970), pp. 364-377.
- Șerbulescu, A. (Bellu Zilber), *Monarhia de drept dialectic* (București, Humanitas, 1991).
- Schöpflin, G., *Politics in Eastern Europe* (Oxford, Blackwell, 1993)
- Skilling, H. G., *The Governments of Communist East Europe* (New York, Thomas Crowell, 1968),
- Soulet, J. F., *Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre* (Iași, Polirom, 1998).
- Stokes, G., *From Stalinism to Pluralism: A Documentary History of Eastern Europe Since 1945* (Oxford, Oxford University Press, 1996).
- Stokes, G., *Three Eras of Political Change in Eastern Europe* (Oxford: Oxford University Press, 1997).
- Szamuely, T., *The Russian Tradition* (London, Secker & Warburg, 1974).
- Taubman, W., *Khrushchev: The Man and His Era*, (London, Free Press, 2004)
- Tănase, S., *Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii* (București, Editura Compania, 2002).
- Tănase, S., *Anatomia mistificării 1944-1984. Procesul Noica-Pillat* (București, Humanitas, 2003).
- Tănase, S., *Clienții lui Tanti Vravara* (București, Humanitas, 2005).
- Tănase, S., *Elite și societate: Guvernarea Gheorghiu-Dej 1948-1964* (București, Humanitas, 1998).
- Tănase, S. *Revoluția ca eșec. Elite și societate* (București, Humanitas, 2006).
- Tismăneanu, V., *Arheologia terorii*, Ediția a doua (București, Editura Alfa, 1996).
- Tismăneanu, V., *Fantasmele salvării. Democrație, naționalism și mit în Europa post-comunistă* (Iași, Polirom, 1999).
- Tismăneanu, V., *Mizeria utopiei* (Iași, Polirom, 1997).
- Tismăneanu, V., *Noaptea totalitară* (București, Editura Athena, 1995).
- Tismaneanu, V. (ed.), *Political culture and Civil Society in Russia and the New States of Eurasia* (Armonk: W. W. Sharpe, 1995).

- Tismăneanu, V., *Reinventarea politicului: Europa răsăriteană de la Stalin la Havel* (Iași, Polirom, 1999).
- Tismăneanu, V., *Stalinism pentru eternitate. O istorie politică a comunismului românesc* (Iași, Polirom, 2005).
- Toma, S., *Privind înapoi. Amintirile unui fost ziarist communist* (București, Editura Compania, 2004).
- Trocontă, C., *Duplicitarii. O istorie a Serviciilor de Informații și Securitate ale regimului communist din România* (București, Editura Elion, 2003).
- Trocontă, C., *Torționarii. Istoria instituției Securității regimului communist din România (1948- 1964)* (București, Editura Elion, 2006).
- Trotsky, L., *Stalin*, 2 vls. (London, Panther, 1969).
- Tucker, R., *Political Culture and Leadership in Soviet Russia: From Lenin to Gorbachev* (New York, W.W. Norton, 1987).
- Tucker, R., *Stalin in Power: The Revolution from Above, 1928-1941* (New York, W. W. Norton, 1992).
- Tucker, R., *The Soviet Political Mind*, Revised edition, (New York, W. W. Norton), 1972.
- Tucker, R. (ed.) *Stalinism* (New York, W.W. Norton, 1977).
- Îrău, L., C., *Între Washington și Moscova: România 1945-1965* (Cluj-Napoca, Editura Tribuna, 2005).
- Îugui, P., *Scriitori și compozitori în luptă cu cenzura comunistă* (București, Editura Albatros, 2006).
- Urban, G. R. (ed.), *Stalinism: Its Impact on Russia and the World* (London, Maurice Temple Smith, 1982).
- Vasile, C., *Biserica ortodoxă română în primul deceniu communist* (București, Editura Curtea veche, 2005).
- Verdery, K. *Compromis și rezistență* (București, Humanitas, 1994).
- Verdery, K. *Socialismul: Ce a fost și ce urmează* (Iași, Institutul European, 2003).
- Volkogonov, D., *Stalin* (London, Phoenix, 2003).
- Ward, C. (ed.), *The Stalinist Dictatorship* (London, Arnold, 1998).
- White, S., *Political Culture and Soviet Politics* (London, Macmillan, 1979).
- Zilber, B., *Actor în procesul Pătrăcanu (Prima versiune a memoriilor lui Bewllu Zilber* (București, Humanitas, 1997).
- Zinoviev, A., *Homo Sovieticus* (London, Victor Gollancz, 1985).

Zub, Al., *Orizont închis: Istoriografia română sub dictatură* (Iași, Institutul European, 2000).

Zub, Al., Cioflâncă, A. (eds.), *Cultură politică și politici culturale în România modernă* (Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, 2005).

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:
Nu este cazul.

VI. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Prezența la orele de curs este opțională conform regulamentului. Prezența la seminarii este obligatorie în proporție de cel puțin 3/4. Copierea din materialele colegilor sau din lucrări ale anilor trecuți (cu sau fără voia acestora) constituie o fraudă și se sancționează potrivit regulamentului în vigoare prin suspendarea pe un an a studiilor (conform art. 50).

Contestațiile trebuie depuse în termen de 1 săptămână de la afișarea rezultatelor. Contestatarului i se va comunica rezultatul demersului, hotărârea fiind irevocabilă.

Fiecare student va scrie la finalul cursului un referat al cărui subiect trebuie aprobat de Prof. Shafir. În acest scop va depune în prima lună a cursului o propunere incipientă de bibliografie (4-6 carti, articole). Plagiatul sub orice formă, inclusiv din Internet, atrage după sine sancțiunile în vigoare (vezi supra). Nu vor fi corectate lucrările celor care nu au prezentat minimă de 3/4 la seminar. Asistent doctorand Raluca Moldovan va participa la corectarea lucrărilor, recomandând urcarea sau scăderea notei finale (max. 2 puncte) în funcție de activitatea la seminarii.